

ವೈಷಮ್ಯದ ಮೋಡಗಳು ಕರಗಿದವು. ಭಾರತ- ಚೀನಾ ಮಧ್ಯೆ ಸಂಬಂಧ ಸುಧಾರಿಸಿತು. 44 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ 2006 ರ ಜುಲೈ 6 ರಂದು ನಾಥುಲಾ ಪಾಸ್ ಮತ್ತೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತವಾಯಿತು. ವಾರದ ಪ್ರತಿ ಭಾನುವಾರ ಮತ್ತು ಗುರುವಾರಗಳಂದು ಎರಡೂ ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕುಗಳು ಕೈ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಭಾರತದಿಂದ 29 ಬಗೆಯ ಸರಕುಗಳು ಚೀನಾಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದರೆ, ಚೀನಾದ ಕಡೆಯಿಂದ 15 ಬಗೆಯ ಸರಕುಗಳು ಭಾರತವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತವೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವಲ್ಲಿ ಕಣ್ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಷ್ಟೆ. ಫೋಟೋ ತೆಗೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಈ ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರ ಗಡಿಯ ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಹಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ಪಟ್ಟಣದ ಜನರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಬಲ ನೀಡಿದೆ. ಎರಡೂ ಕಡೆ

ಹರಿದುಹೋಗಿರುವ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುವ ಮಾರ್ಗವೂ ಆಗಬಹುದು. ನಾಥುಲಾದ ಗಡಿಬೇಲಿಯ ಬಳಿ ನಿಂತು ಟಿಬೆಟ್ ಕಡೆ ನೋಡಿದರೆ ಚುಂಬಿ ನದಿ ಕಣಿವೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಟಿಬೆಟ್ ರಾಜಧಾನಿ ಲಾಸಾಕ್ಕೆ ನೇರ ಮಾರ್ಗವಿದೆ.

ಮಿಲಿಟರಿ ತಾಣವೊಂದನ್ನು ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣವಾಗಿಸಿದ ಗರಿಮೆ ಸಿಕ್ಕಿಮ್ ಮತ್ತು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ವಾತಾವರಣ, ವಿರಳ ಆಮ್ಲಜನಕ, ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಹಿಮಪಾತ, ಮಳೆ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಕಳೆಯಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಮಾಲಯವೇ ಒಂದು ವಿಸ್ಮಯ, ಅಚ್ಚರಿಗಳ ಆಗರ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಎರಡು ಗಂಟೆಯ ಒಳಗೆ ಹೊರಟು ಸಂಜೆಯಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗ್ಯಾಂಗ್ಟಕ್ ತಲುಪುವುದು ಎಲ್ಲಾರಿಲಿಯಲ್ಲೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮೇನಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಬೇಸಿಗೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಅತೀ ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಬಟ್ಟೆ ಇರಲೇಬೇಕು.

ಸಿಕ್ಕಿಂಗೆ ಹೋದರೆ ತಪ್ಪದೆ ನಾಥುಲಾಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ. ಕೇಳುವ ಕಿವಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮಾತಿಗೆ ಕಾದು ಕುಳಿತಿರುತ್ತವೆ. ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಚಳಿ ಮತ್ತು ಒಂಟಿತನದಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುವ ಭಾರತೀಯ ಸೈನಿಕರು ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಕಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಗುರಾಗುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸೈನಿಕರೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡಬಹುದು. ಬೇಲಿ ಬದಿ ಆ ಕಡೆ ಚೀನಿ ಸೈನಿಕರು ಆಶ್ಚರ್ಯತೆಯ ನಗು ಬೀರುತ್ತಾರೆ. ಚೀನಾ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಈ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅವರ ದೇಶದ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ನಾಥುಲಾಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಲು ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲ.

ನಾಥುಲಾಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಕಮಾಂಡರ್ ಗ್ಯಾರಿಸನ್ ರ ಸಹಿ ಇರುವ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗೆಯೇ ಇರಲಿ. ಇನ್ನೆಂದೂ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವ ಯುದ್ಧವಾಗದಿರಲಿ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆರಳುವಾಗ ಮನ ನುಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

